

کد اختصاصی همایش
۳۷۱۸۱-۲۱-۳

راهنمای همایش

مجلس شورای اسلامی

فان بازار

مجلس شورای اسلامی

مجلس شورای اسلامی

The 2nd International Conference on
Medicinal Plants, Organic Farming,
Natural and medicinal materials

۲۲ اسفند ماه ۱۳۹۷ - مشهد مقدس

معرفی گیاه دارویی عنصل، بررسی فیتوشیمیایی و ارزیابی جنبه های زینتی آن

عسکر غنی^۱، حسین احتشامی^۲، سعیده محتشمی^۳

- ۱- گروه علوم باغبانی، دانشکده کشاورزی دانشگاه جهرم، جهرم، ایران.
- ۲- گروه گیاهان دارویی، دانشکده کشاورزی دانشگاه جهرم، جهرم، ایران.
- ۳- گروه علوم باغبانی، دانشکده کشاورزی دانشگاه جهرم، جهرم، ایران.

چکیده

گیاه عنصل با نام علمی *Urginea maritima* متعلق به خانواده لیلیاسه که در ایران تنها دارای یک گونه دائمی علفی پیاز دار می باشد که در مناطق جنوبی ایران (خوزستان و فارس) و معمولا در جنگلهای بلوط و گاهی قبرستانها رویش دارد. پیاز عنصل از اواسط زمستان تا اواخر بهار سرسبزی خود را در طبیعت حفظ میکند و با گرم شدن هوا، آرام آرام زرد و خشک میگردد. اما در تابستان و شدت گرما (در شرایط بدون برگ) گل آذین زیبای این گیاه ظاهر می شود که گلهای نسبتا پایا و پردوامی دارد. از نظر خواص دارویی، طبق تحقیقات انجام شده جایگزین بسیار بالقوه ای برای گل انگشتانه جهت کمک به قلب ضعیف، درمان روماتیسم و التیام زخمها می باشد. صرف نظر از منطقه رشد، کاربرد اصلی این گیاه در درمان اختلالات قلب و عروقی، بیماری های تنفسی، عوارض استخوانی و مفاصل و مشکلات پوستی است. همچنین این گیاه حاوی بوفادینولیدها (گلیکوزیدهای قلبی) است. علاوه بر این، ترکیبات فنلی، فیتوسترولها، پروتئینها و اسکلریک اسید نیز از این گونه استخراج شده است. از میان گلیکوزیدهای قلبی جدا شده این گونه، داروهای ضد سرطان نیز تولید می شود. سایر تاثیرات بیولوژیکی این گیاه شامل اثرات ضد التهابی، آنتی اکسیدان، ضد باکتری، ضد ویروس، ضد قارچ و سیتوتوکسیک می باشد. پیاز عنصل اثر تحریک کننده روی پوست بدن دارد و اگر روی پوست اثر داده شود تولید قرمزی و تاول میکند. متاسفانه در سالهای اخیر در فصل زمستان پیازهای این گیاه توسط بومیان از خاک بیرون آورده می شود و به عنوان نرگس هلندی به فروش می رسد که خطر جدی در جهت انقراض این گیاه محسوب می شود و لازم است تحقیقات لازم در راستای اهلی سازی و کشت این گیاه ارزشمند انجام گردد. همچنین به نظر می رسد علاوه بر خواص دارویی ارزشمند، این گیاه دارای پتانسیل بالای زینتی نیز می باشد.

واژگان کلیدی: عنصل، گیاهان بومی، گلیکوزیدهای قلبی، اهلی سازی، زینتی